

EVALUARE NAȚIONALĂ DE LA FINALUL CLASEI a VI-a

Anul școlar 2025–2026

Limbă și comunicare – Limba română maternă

TEST

Județul/sectorul

Localitatea

Unitatea de învățământ

Numele și prenumele elevului/elevei

.....

Clasa a VI-a

O TÈKSTO A

Drabaren o tèksto

Si lacho vaj na o telefòno?

K-jekh škòla, k-jekh aktivitèta i rajni siklärni vakärel e dajança thaj e dadença palal jekh akanutni tèma: „Si lacho o telefòno vaš amare çhave vaj na si lacho?”.

Kana vakärel pes palal o kinipen jekhe telefonosqo vaš lenqe çhave, e dada thaj e daja si xulavde and-e duj riga. And-jekh rig, si e dada save zanen maj but palal e telefònură thaj save phenen ke na kinena penqe çhavenqe pră sigo jekh telefòno, kodolesqe ke na si lacho. And-i kolaver rig si e dada thaj e daja save phenen so kana len na sas len telefòno kana sas tikne, si te kinen von jekh telefòno penqe çhavenqe kaj te avel len.

I Oana, i daj jekhe çhavesqi saves si les duj berša, phenel: „Me astardem te zivav jekh maj lacho zivipen andar maj but dikhimata thaj kadava zivipen kamav les vi vaš mirro çhavorro saves si les akana duj berša. Kana vakärav palal jekh maj lacho zivipen, vakärav palal sar xas maj laches, keras spòrto, tha` vi palal sar utilizisaras aparatură save šaj te rimosaren amaro kòrpo, amaro sastipen. Drabardem and-e verver artikulură palal o internèto, sar keren nasul e çhavenqe e modèrno aparatură thaj e telefònură. Kamav te păzinav mirre çhaves kadale aparaturenθar. Drabardem kaj kadala aparatură, sar o telefòno, keren le çhavenqe dependènca, e çhave na maj šaj soven, thulön zorales thaj šaj te peren nasvale e godăça.”

O Emil, jekh dad savo kamel kaj lesqe çhaven te avel len vi te utlizisaren o telefòno, phenel: „Te man na sas man telefòno kana semas tikno, si te kinav me jekh telefòno mirre çhavesqe kaj te avel les. Si man štar çhave saven si len kaθar duj k-e eŧta berša, thaj na bute vrămaθar kindem lenqe jekh telefòno, kaj te avel len soça te khelen pen. Čăces, na zanav so nasulimata šaj te kerel lenqe o telefòno, thaj nič na drabardem palal kadaja buti. Na mukhav len te khelen pen but çăsură and-jekh dīves. Man thaj mirre rromnă na sas amen kasave bută kana samas tikne thaj kamas amare çhavenqe te kinas lenqe svăko buti kaj na sas amen.”.

O Jonel, jekh dad kaj si le strin çhave, phenel: „Sode vrămaθar si e modèrno aparatură thaj e telefònură, e çhave na maj pră khelen pen avri e amalença, von roden thaj len penqe khelimata palal o internèto thaj alosaren te khelen pen andre e telefonença. Vi atunci kana dikhen pen avral e amala, e çhave saven si len telefòno, bešen maj but p-o telefòno sar te vakären maškar penθe.”.

K-o agor, i rajni siklärni phenel le dadenqe thaj le dajanqe: „Akana, o telefòno si jekh trebaipen vaš e manuša. Vov kerel rig andar amaro zivipen. O telefòno si lacho, nùmaj trebal te arakhas jekh ekilibro vaš o vaxt savo utilizisaras o telefòno.”.

amboldipen thaj adaptàcia palal:

<https://www.monitorulcj.ro/actualitate/34487-exclusiv-in-editia-tiparita->

1. Trujar i grafēma savi sikavel o lačo amboldipen:

Savi si i principālo tēma andar o dino təksto

- A.** i relācia maškar e čhave thaj e dada;
- B.** e telefonosqo utlizisaripen;
- C.** sar trebal te avel telefōno kana kamas te kinas les;
- D.** e tehnologiaqi evolūcia.

Nu se completează de către elev:

Cod:		Punctaj:		6 puncte
------	--	----------	--	-----------------

2. Xramosar andar o dino təksto duj šerutne/ klidin alava:

1) _____ 2) _____

Nu se completează de către elev:

2.1)	Cod:		Punctaj:		2 puncte
------	------	--	----------	--	-----------------

2.2)	Cod:		Punctaj:		2 puncte
------	------	--	----------	--	-----------------

3. Khethanār e alava dikhindoj e informācie andar o dino təksto:

1) i Oana	A. phendās so e čhave bešen maj but p-o telefōno sar te vakāren maškar penθe
2) o Emil	B. phendās so telefōno kerel rig andar amaro živipen
3) o Jonel	C. phendās so e modērno aparaturā keren nasul e čhavenqe
4) i rajni siklārni	D. phendās so vov kinel jekh telefōno pesqe čhavesqe kaj te avel les
	E. so o telefōno trebal apruvdo and-o svāko berś

Xramosar i grafēma savi sikavel o lačo amboldipen:

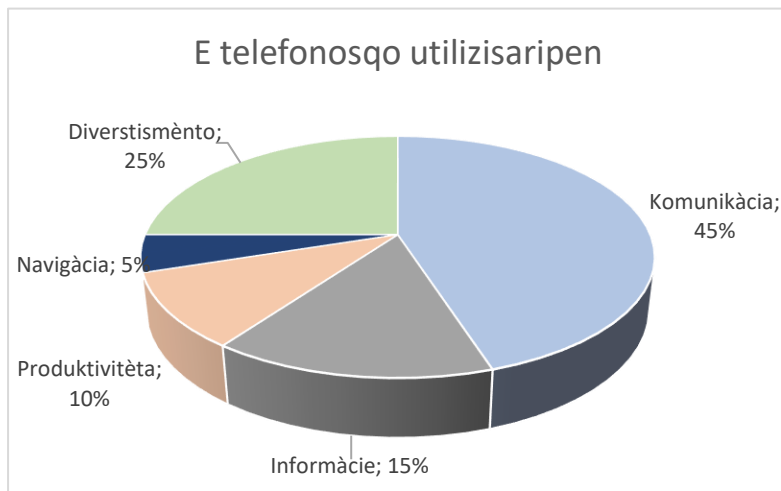
1)	
2)	
3)	
4)	

Nu se completează de către elev:

Cod:		Punctaj:		8 puncte
------	--	----------	--	-----------------

4. And-jekh berś jekh manuś utilizisarel o telefonò vaś:

I kategorìa	Deskripcia
Komunikàcia	Apèlurǎ, mesàzurǎ, imèilurǎ.
Informàcie	Rodipen p-o internèto palal nevimata vi aver informàcie.
Produktivitàe	E programosqo organizisaripen, online kinimata vi biknimata.
Divertismènto	Khelimata, mùzika, filmurǎ th. a.
Navigàcia	O gelipen palal o GPS.

ĆAĆES vaj NA SI ĆAĆES? Xramosar “X” palal svàko enùnco, dikhindoj e ćaćipnasqi valòra.

I fràza	ĆAĆES	NA SI ĆAĆES
1) Maj but vaxt utilizisaras o telefonò vaś komunkàcia.		
2) Maj cìra vaxt utilizisaras o telefonò vaś divertismènto.		
3) I produktivitàe dikhel e programosqo organizisaripen, e online kinimata vi biknimata.		
4) 10 % andar o vaxt utilizisaras o telefonò vaś o rodipen p-o internèto palal nevimata vi aver informàcie		

Nu se completează de către elev:

Cod: Punctaj: **8 puncte**

5. Pher o telutno enùnco e trebutne alavença:

Si importànto te utilizisaras ekilibràto o telefonò sosqe _____

Nu se completează de către elev:

Cod: Punctaj: **4 puncte**

6. Trujar i grafèma savi sikavel o laçho amboldipen:

Kames te xramosares jekh mèsažo p-jekh afišo kaj te sikaves e çhavenqe sar trebal te utilizisaras responsàbilo o telefòno. Savo enùnco patàs ke si maj laçho vaś kadava afišo?

A. Av responsàbilo! O pră but utilizisaripen e telefonosqo del dependènca!

B. O telefòno si laçho sa o vaxt! Av ekspèrto anda lesθe!

C. Kas na si les telefòno na si and-o trèndo!

D. Jekhe ženesqo statùto si dino palal e telefonosqi valòra!

Nu se completează de către elev:

Cod:

Punctaj:

6 puncte

7. Trujar i grafèma savi sikavel o laçho amboldipen:

O alav telal savo si cirdini jekh linia, andar o enùnco „Akana, o telefòno si jekh trabaipen vaś e manuśa.” si:

A. substantivo;

B. vèrbo;

C. adžektivo;

D. artikulo.

Nu se completează de către elev:

Cod:

Punctaj:

6 puncte

8. Xramosar avere avalença so xatàres tu andar o tèksto: „Sode vrămaθar si e modèrno aparàtură thaj e telefònură, e çhave na maj pră khelen pen avri e amalença!”. Paruv e alava „sode vrămaθar” avere alavença.

Savi si i palem xramosardi fòrma _____

Nu se completează de către elev:

Cod:

Punctaj:

4 puncte

9. Arakh o sënso e alavesqo andar o avutno enùnco, telal savo si cirdini jekh lînia, dikhindoj e dine definiție.

Trujar i grafëma savi sikavel o lačho amboldipen:

„E dada phenen ke na kinena penqe čhavenqe pră sigo jekh telefòno, kodolesqe ke na si lačho.”

kodolesqe *pron. dem., adv.*

A. *pron. dem. D. aceluia, ăluia.*

B. *pron. dem. G. ai/ ale aceluia.*

C. *adv. de aceea, pentru aceea, deoarece, fiindcă*

D. *loc. conjunct. pentru că*

(e dikcionarosqo artîkulo sas adaptisardo andar o *Dicționar rrom-român*, Gheorghe Sarău, București, Editura Sigma, 2006, p. 106)

Nu se completează de către elev:

Cod:

Punctaj:

6 puncte

10. Alosar i lachi variànta e dine alavenqi kaj te pheres o enùnco:

Me (1) _____ (drabardôm / drabardăn) kaj kadala (2) _____
(aparàto / aparàtură) keren le čhavenqe dependënca.

Nu se completează de către elev:

10.1)

Cod:

Punctaj:

4 puncte

10.2)

Cod:

Punctaj:

4 puncte

O TÈKSTO B

Drabar o tèksto:

Kamav te aresav siklărno!

Sas jekhvar jekh čhavo eŧta beršenqo. Les sasas les kale bala, bare thaj kale jakha, thule phovă. Les sasas les jekh kovlo vak thaj jekh šukar asaipen. Na kamelas te phenel khanć; vakărelas nŭmaj atunć kana sas pućhlo. Vov sasas kanutno, godăver thaj amalikano. Sas les duj vasta, duj punre, duj jakha, duj kana, panŧ naja jekhe vastesŧe, sas jekh čhavo sar orsavo čhavo. Sathaj, vov sas jekh cĭra verver. Kadava čhavo, o Mădălin, gelăs vaş jekhtovar k-i škòla. Sasas lesqe cĭra dar sosqe vov na sas k-i xurdelin thaj vov ći ŧanglăs sar si k-i škòla. Vov aşundăs pesqe amalenŧar so k-i škòla irinel pes, drabarel pes, rangărel pes...

Nakhlăs jekh čhon, nakhlăs duj, nakhlăs maj but... o čhavo ŧalas thaj avelas školaŧar. E čhavesqi daj kamelas so laqo čhavo te ŧal školaŧe te siklŭl lil, te avel loşalo and-e pesqo trăjo. I daj dikhlăs so o čhavo si ruşlo thaj pućhlăs les sar pućhelas les savorre dĕsesŧe:

– Mirro čhavo, so kerdăn tu adĕş školaŧe?

– Rangărdem, daje, kheldem man, xramosardem thaj drabardem. Xramosardem maj but sar iŧ.

Thaj o čhavo phendăs e dajaqe k-o šird loşalo so vov rangărdăs, xramosardăs thaj kheldăs pes, akana na maj xakărdăs pes i loş and-e lesqo vak. I daj lăs săma kadaja butăŧe thaj palem pućhlăs les:

– Mirro čhavo, sosŧar sanas ruşlo kana phendăn so tu drabardăn školaŧe?

O čhavo aćhilăs jekh cĭra, dikhlăs and-e pesqe dajaqe jakha thaj phendăs lokhes:

– Daje, mirri siklărni si laćhi, tha` sosŧar ma mothovel voj kadă sar vi ame mothovas khere? Me ći xatărav so voj phenel. Sar te siklŭvav me te drabarav kana me ći xatărav la?

I daj dikhindoŧ and-e čhavesqe jakha, na ŧanglăs so te amboldel le čhavesqe. Palal cĭra vaxt, i daj arakhlăs pesqe lava thaj phendăs:

– Mirro čhavo, tiri siklărni si gaŧi, voj ći ŧanel amari rromani čhib. Tire školaŧe na si rromane siklărne. Te kames te vastdes avere čhaven, sar san tu, trobal te ŧas školaŧe te areses tu siklărno thaj te mothoves rromanes e čhavenća. Kames tu kadaja butĭ?

– Va, kamav, avelas mişto te ŧas k-i škola thaj te xakăres so phenen kodola kaj siklăren tut. Me ka ŧav školaŧe te aresav siklărno rromane čhibăqo.

palal i Noemi Kordovan

11. Trujar i grafèma savi sikavel o lačo amboldipen:

So žanas palal o Mădălin?

- A.** sas jekh čhavo eŧta beršenqo savo na xakărelas gažikanes;
- B.** sas jekh raklo savo plačalas les te rangărel;
- C.** kamelas te aresel dōktoro;
- D.** sas les enă berša thaj plačal lesqe o fōtbalo.

Nu se completează de către elev:

Cod:		Punctaj:		6 puncte
------	--	----------	--	-----------------

12. SI ČÁČES vaj NA SI ČÁČES? Xramosar “X” palal svăko enūncu, dikhindoj e čačipnasqi valōra.

O enūncu	A. SI ČÁČES	B. NA SI ČÁČES
5) O čhavo žalas k-o tătro kaj te aresel siklărno rromane čhibăqo.		
6) Le čhavesqe sas lesqe cīra dar sosqe vov na čī žanglăs sar si k-i škōla.		

Nu se completează de către elev:

Cod:		Punctaj:		4 puncte
------	--	----------	--	-----------------

13. Trujar i grafèma savi sikavel o lačo amboldipen:

Palal sode vaxt dinăs i daj pesqi sàma ke o čhavo na si lošalo?

- A.** palal varesode berša;
- B.** palal varesode čhona;
- C.** palal varesode kurke;
- D.** palal varesode dësa.

Nu se completează de către elev:

Cod:		Punctaj:		6 puncte
------	--	----------	--	-----------------

14. Palal save personàzură vakărel pes? **Ker i asociàcia/ o phandlipen maşker e kolonenqe elemèntură.** Xramosar „X” palal svàko propozìcia, and-i trebutni kolòna:

i situàcia	A. o Chávez	B. i daj	C. i siklărno
1) Vakărelas nùmaj atunc kana sas puçhlo.			
2) Delas laçhe svàtură le Chávezqe.			
3) Sas gaži, na žanelas rromanes.			
4) Kamelas te aresele siklărno rromane çhibăqo.			

Nu se completează de către elev:

Cod:

Punctaj:

4 puncte

15. Godşar tut so kames te aresele siklărno vaş i rromani çhib. **Xramosar, and-e 40 – 50 alava, so trebal te keres kaj te aresele siklărno rromane çhibăqo.**

And-o tiro tèksto trebal te:

- sikaves kana, kaj thaj kaça trebal te anglekeres/ pregătisares tut vaş kadaja profèsia;
- vakăres palal duj motivură vaş save kames te avel tut kadaja profèsia.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 40 de cuvinte şi dezvoltă subiectul propus.

Nu se completează de către elev:

15.A elaborarea textului	Cod:				
15.B respectarea tipului de text	Cod:		Punctaj:		1 punct
15.C1 descrierea situației	Cod:		Punctaj:		6 puncte
15.C2 prezentarea a două activități	Cod:		Punctaj:		6 puncte
15.D1 organizarea ideilor în scris	Cod:		Punctaj:		2 puncte
15.D2a - gramatică	Cod:		Punctaj:		2 puncte
15.D2b - lexic/ortografie	Cod:		Punctaj:		2 puncte
15.D3 norme de punctuație	Cod:		Punctaj:		1 punct

BAXTĂRIMATA, ARESLĂN K-O AGOR LE TESTOSQO!

NAISARAS TUQE VAŚ I PARTICIPÀCIA!

PUNCTAJ TOTAL OBȚINUT:

100 de puncte